

TO JE POROD!

*Z deníku porodní
asistentky*

Leah Hazard

motto

To je porod!

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Leah Hazard
To je porod! – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Leah Hazard

TO JE POROD!

*Z deníku porodní
asistentky*

Praha 2021

*Musejí existovat ty, s nimiž si můžeme sednout a brečet,
aniž bychom přestaly být považovány za bojovnice.*

Adrienne Richová

Obsah

Poznámka autorky	9
Počátek	11
Poznámky o bowlingové kouli a další porodní historky	15
Studentka porodní asistence Hazardová: Ona do toho jde	20
Poznámky o ženě, která „by neměla být“ těhotná	31
Eleanor: Všemmu navzdory	33
Poznámky o dětech, které mají vlastní děti.	50
Crystal: Dvacet tři týdnů a tři dny.	51
Poznámky o papírových kalhotkách a zničených snech	73
Olivia: Matka to ví nejlíp	78
Poznámky o triáži	97
Hawa: Léčivé slovo a čuránkové miminko	100

Poznámky o chybách	117
Tina: Chřipková sezóna a strach	120
Poznámky o tom, jaké to je být odjinud	136
Pchej Hsuan: Přinesla jsem ten příběh	139
Poznámky o mléku na mozku	158
Jaspreet: Den má příliš mnoho hodin	162
Poznámky k uniformě.	174
Star: Setkání s nepřítelem	180
Poznámky o smrti	198
Zvuk	205
Poznámky o nepostupujícím porodu.	211
Můj odchod	213
Odejít domů a najít cestu zpátky	225
Kavalerie	231
Slovníček	238
Poděkování	253

Poznámka autorky

Události popisované v této knize vycházejí z mého života, zakládají se na mých zkušenostech a vzpomínkách. Abych zachovala soukromí pacientek i kolegů, změnila jsem jména, místa i další podrobnosti. Vyprávěné příběhy nejsou založené na žádné konkrétní osobě, jsou spíše kombinací povah, s nimiž jsem se setkala. Jakákoliv podobnost je čistě náhodná.

Počátek

Další noc, další vagina.

Strávit noc mezi cizíma nohama pro mne není nic neobvyklého. Někdy jsou to dvě cizí ženy v rozmezí dvanácti hodin. Dnes je to ale trochu jiné. Jsou 3.42 ráno a věci nejdou podle plánu. Sedět v bezprostřední blízkosti právě téhle vaginy je jako dívat se do ústí hlavně zbraně. Porod je ze své podstaty riskantní, jde svým způsobem o psychologickou ruskou ruletu, ale každá porodní asistentka se modlí, aby uskočila kulce.

„Nezvládnou to!“ kvílí hlas, který jako by nikomu nepatřil. Ve stejnou chvíli se přede mnou na obzoru objeví hladké tmavé vlásky. „Zrovna to *zvládáte* a *zvládnete* to!“ volám odpověď. Rychle se podívám na hodiny na stěně a tiše si sama pro sebe řeknu 3.44, *vidím záhlaví*. Později budu muset všechny časy a události sepsat do podrobné zprávy. Až budou všechny zakrvácené roušky v označených pytlích, na okenním parapetu bude tácek s čajem a sušenkami a dítě bude bezpečně na světě. *Pokud* bude dítě bezpečně na světě.

Ženou přede mnou projede další kontrakce, roztažené nohy se chvějí a třesou, malé kolečko vlásků se nepatrně zvětší, jak se hlavička dítěte posune o milimetr blíže k vnějšímu světu. Tiše si poznamenám 3.46, *záhlaví postupuje*. „Do prdele,“ ozve se hlas nahoře na posteli. „Zastavte to. Vytáhněte to, vyřízněte to, už je mi to jedno.“ Takové úsilí a tak malý pokrok. Přes kořen nosu mi stékají kapičky potu. V místnosti je tma až na jediný paprsek světla namířený mezi nohy mé pacientky. Na rukou mám sterilní rukavice a nemůžu se dotknout ničeho jiného než ženy před sebou. Nechám pot stéct z nosu na bradu, vzadu mi stéká po krku.

„Perineum je napjaté,“ řekne další hlas, tentokrát nad mým ramenem. Mary, porodní asistentka, která přišla, když jsem pagerem volala pomoc k porodu, přihlíží. „Nepovoluje,“ opakuje nahlas mé nevyslovené obavy, zatímco ženou otrásá další kontrakce a hlavička dítěte se marně tlačí na silný pruh kůže.

Tik, tik, tik... tik... tik. Obě s Mary svorně ztuhneme, když monitor sledující tlukot srdce dítěte zpomalí, znepravidelní, zní varovně. *V 3.49 slyšitelné zpomalení na 96 úderů za minutu*. To je rytmus, který nás znepokojuje.

„Vaše dětátko začíná být unavené,“ řeknu opatrně ženě na posteli.

„Tak to jsme dva,“ odpoví hlas, přerývaný a unavený.

Menší kontrakce postrčí hlavičku dítěte a napjatá kůže ji zase zadrží.

„Budeš muset provést epiziotomii,“ zašeptá Mary. Zalétnu pohledem k tácu s nástroji na dosah ruky, na kovovém vozíku po mé pravé ruce. Pupečnickové svorky, voda, vata, vložky. Malé, krátké nůžky na přestřížení pupečnicku a další, delší

nůžky s krátkým rovným ostřím k přestřížení kůže a svalů. Nedávno nemocnice změnila dodavatele a shodou okolností byla většina nůžek na podnosech tupá. Levnější, tupější, mohli by si dát zaměstnanci reklamní slogan na trička, přemítám, když monitor srdeční činnosti zadrhne a zpomalí. Unavené myšlenky se znovu stočí k situaci, kterou mám před sebou, a v duchu si chystám dokumentaci: 15.51, pomyslím si. A pak v duchu poznámku škrtnu. Můj mozek zjevně touží po denní službě. Začnu znovu: 3.51. *Frekvence srdeční akce plodu 108 za minutu, přetrvávající zpomalení. Příprava na epi-ziotomii.*

„Možná vás budeme muset maličko nastříhnout,“ zavolám zvesela směrem k hlasu na posteli, „abychom dětátku pomohli ven.“ Tolik věcí v životě porodní asistentky je „maličko“ – maličko nastříhnout, maličko natrhnout, maličko krvácet – tím posledním se popisuje cokoli od pramínku po proudy krve. Eufemismy jsou jedním z našich drobných milosrdenství. Brutalita zrození je často tak naprosto zřejmá, že není potřeba to dál rozvádět.

Monitor pokračuje v nevyzpytatelném tlukotu, srdce dítěte se ustálilo na sedmdesáti čtyřech úderech za minutu – zhruba polovině toho, jak rychle by mělo bít – a mezi kontrakcemi se nevrací do rozumných hodnot. Mary mi podá nůžky. Na okraji vozíku se zaleskne sklenička s lidokainem, ale srdce dítěte zpomaluje a možná nebude čas píchnout lokální anestetikum.

„Sakra, sakra, sakra,“ ozve se. Už si nejsem jistá, jestli je to pacientka nebo hlas v mé hlavě. Ruce se mi třesou z nervozity a kofeinu. Vsunu dva prsty pod pruh kůže, abych vytvořila kapsu mezi kůží a dítětem tam, kde budu stříhat. Technic-

ký termín zní mediolaterální epiziotomie. Ve skutečnosti jde o hluboký zářez do jemné tkáně na osmi hodinách, nehorázné poškození pánevního dna, ale také okamžitý způsob, jak usnadnit dítěti obtížný průchod. Nesnáším to. Nesnáším stříhat do žen, nesnáším tu bolest, kterou jim to na celé dny – ne-li týdny – způsobí, a nesnáším vědomí, že asi tak za půl hodiny, když půjde všechno dobře, budu muset vlastní dílo napravit. Zrovna když pacientka začne odpočívat, bude ležet na zádech a dítě se jí bude spokojeně vrtět na prsou, budu muset chytit druhý dech a zahájit druhé kolo. Umýt, zakrýt, nové nástroje, zahnutá jehla a návin s šitím připravené napravit vzniklé škody.

Zdvihnu nůžky. Ženiným tělem se prožene mocná vlna a hlavička dítěte poskočí vpřed. „Ježíšmarjá áááá!“ zařve ten hlas. *Prosím*, ať jsou ty nůžky ostré, odříkává tišší, ale neméně naléhavý hlas v mé hlavě. *Prosím, ať se to dítě narodí. Prosím, ať je v pořádku.* A nakonec naléhavá každodenní modlitba všech porodních asistentek: *Prosím, ať nepřijdu o práci a nevyhodí mne, kdyby se stalo něco hrozného, a prosím, prosím, prosím, ať můj měchýř vydrží ještě aspoň jednu hodinu, než tu budeme hotovi.*

Ještě nejsou ani čtyři ráno. Jsem vzhůru už skoro čtyřia-dvacet hodin. Nůžky se dotknou těla. Jak jsem se tady ocitla?

Poznámky o bowlingové kouli a další porodní historky

O zrození dítěte jsem se dozvěděla od Mikea Katze, který byl v roce 1976 druhý v Mr Olympia (v kategorii nad 90 kg) a držitel tak význačných titulů, jako je Mr Insurance City (devátý v roce 1963), Mr Universe Tall (třetí v roce 1973) a Mr America Tall & Overall (čtvrtý v roce 1970). Mike Katz – nebo pan Katz, jak jsem ho znávala na střední – byl ostřílený bodybuilder, učitel a trenér ledního hokeje s rekordy lámajícím obvodem hrudníku (150 cm v nejlepší formě) a mohutnými bicepsy, který si po školních chodbách vykračoval s pažemi elegantně vzdálenými od těla.

Neměla jsem sice v hledáčku vzpírání a svalovou hmotu, ale všichni studenti museli chodit na „zdravovědu“, kterou učil – hádejte kdo – pan Katz. Většina hodin se soustředila na školní sbírku vzdělávacích filmů – varovné příběhy pokrývaly řadu témat od řízení pod vlivem po „sexuální výchovu“.

Skutečným prubířským kamenem ale bylo video o porodu. Když přišel ten velký okamžik, pan Katz se postavil před třídu, vážně namířil ovladač na video a s pramalým názna-

kem námahy, která musela předcházet, video s porodem ožilo. Obraz sebou trhnul a odhalil detail hlavičky vynořující se mezi roztaženými nohama upoutanými do třmenů. Ozývaly se výkřiky, byla tam trocha krve a dětská hlavička, která se zvětšovala a zvětšovala, jak roztahovala vulvu té ubohé ženy do zdánlivě nemožných rozměrů. Chlapci se vrtěli na židlích a nevěděli, jestli cítit znechucení, nebo vzrušení z toho vzácného detailu nepřikrášlené dámské zahrádky. Dívky křížily nohy a pokaždé sebou trhly, ale nemohly odtrhnout oči. Byla tohle naše budoucnost? Jak to zvládneme? Kdy ten křik přestane? A vepředu ve třídě tam stál pan Katz a vykládal, těkal pohledem a nevěřičně se usmíval.

„Děcka, jen se podívejte, jak je to velké!“ vykřikl. „Jako zatracená bowlingová koule!“

Možná pan Katz nebyl zrovna guru porodnických znalostí, ale video s porodem ve mně na celá léta zanechalo ještě něco. I přes brutální estetiku filmu jsem si nemohla pomoci, abych s panem Katzem nesdílela jeho úžas. Odhalilo mi pravdu – porod *je* něco úžasného. Násilného, někdy šokujícího, ale úžasného. Jak může tak velká hlavička projít úzkým tunelem pochvy, je záhada, která musí fascinovat i toho nej cyničtějšího pozorovatele. Co ale mé šestnáctileté já skutečně fascinovalo, byla otázka, jestli může žena porod „udělat“ i jinak? Vsedě, ve stoje, s úsměvem, nebo dokonce smíchem? Co se dělo se zbytkem té ženy z videa – s jejím obličejem, srdcem, myslí... nad tím oříznutým záběrem neosobní vulvy?

Roky ubíhaly a já jen občas letmo zabloudila v myšlenkách k záhadě zrození, až jsem nakonec v pětadvaceti, jako čerstvá novomanželka, začala pomýšlet na dítě se svým přímočarým,

rudovousým skotským manželem. Když se ta neodolatelná myšlenka zhmotnila do dvou proužků na těhotenském testu, přijala jsem mateřství se vši vervou, s jakou jsem se mu dosud vyhýbala. Četla jsem knihy, pátrala po internetu a jako vzorná nastávající matka jsem navštěvovala své první předporodní kurzy – výchovu k rodičovství.

„Výchova k rodičovství“ mi zní jako podivně řemeslná činnost, něco, co najdete v letáčku dnešního společenského centra vedle včelařství, pletení košíků, baristického kurzu a tak podobně. Skutečnost byla trochu jiná. Místo: sklepní místnost bez oken v místní porodnici, plná stejně bezradných dvojic s vykulenýma očima. Úplně jako před všemi těmi lety ve třídě pana Katze jsem se posadila a čekala na moudrost, jež mi bude sdělena.

Další hodinu a půl nám nadšeně vykládala starší porodní asistentka s krátce stříženými stříbrnými vlasy a zlomyslným leskem v očích, divoce gestikulovala nad anatomickými ilustracemi rozvěšenými na stojanech v přední části místnosti. Děloha byla namalovaná jasně červenou, močový měchýř modrou a vagina byla růžová a jemně vroubkovaná. Celé rozmnožovací ústrojí bylo propletené jako nějaké cizokrajné stočené mořské stvoření. Teplota v místnosti během lekce začala být mlžně tropická, protože ve Skotsku byla zima a všechny vlhké vlněné kabáty páchly jako mokrý pes. Ze série kopnutí plodu mnou projela vlna nevolnosti, dostavilo se tunelové vidění a začala jsem se sesouvat ze židle. Zjevně jsem na tohle nebyla stavěná. Nevolnost a stud vystřídala panika a pochybnosti – když nezvládnou ani výchovu k rodičovství, jak si poradím s bolestmi, porodem a nevyhnutelným okamžikem bowlingové koule?

Porody mých dcer skončily celou řadou porodnických zkušeností: neodkladným císařským řezem po dlouhém, obtížném tlačení a jedním překotným domácím porodem, který byl tak nečekaně rychlý, že dítě zachytil manžel dřív, než porodní asistentka vůbec dorazila. Jak mohou být dva porody tak odlišné? Měla jsem pocit, jako by jediným společným jmenovatelem bylo dítě, ale pokaždé jsem byla na pokraji tělesných i duševních sil. I když se na to podívám zpětně, navzdory lekcím a osobní zkušenosti jsem byla pokaždé vyvedená z míry. Jak k tomu došlo? Jak mohou miliardy žen jít nekonečným počtem různých cest k těmto cílům? Existoval způsob, jak udělat víc z těch cest radostných a naplňujících, a dají se takové dovednosti naučit? A pokud ano, mám vůbec to, co je potřeba, abych se naučila tohle temné umění – já, s téměř nulovými praktickými dovednostmi, katastrofální koordinací oko–ruka a rádoby vtipným nedostatkem zdravého rozumu? Otázky, které mi vniklo to video s porodem před tolika lety, začaly být naléhavé, skutečné a neodbytné. Má současná práce v televizi mi připadala s každým dnem méně naplňující a chvíli jsem koketovala s myšlenkou na rekvalifikaci, ale nechtěla vrátit se do školy až donedávna převažovala nad zájmem o porodnictví. Jak moje dcery odrůstaly a změna kariéry se jevila schůdnější, rovnováha se vychýlila. Začala jsem si říkat, že možná – jen možná – bych v nějakém paralelním vesmíru mohla být porodní asistentkou a pomáhat ženám projít těhotenstvím a porodem s lidskou důstojností – a pánevním dnem – nedotčenými.

Pohovor na místní porodnický kurz byl kombinací praktických dovedností a silného psychologického nátlaku (který –

jak jsem zjistila později – byl skvělou průpravou pro samotné porodnictví). Dvě odborné asistentky mne zavedly do kanceláře a kladly mi otázky, na které jsem s lehkostí odpovídala. Těšilo mne mluvit o samostatnosti, podpoře a postavení ženy k tak vnímavému publiku. Byla to hračka, zdálo se mi, když ženy povzbudivě příkyvovaly. Co na tom všichni mají?

Pak se tón pohovoru dramaticky změnil. Varovaly mne před děsivým testem z matematiky, ale nic mne nemohlo dost připravit na čirý, nefalšovaný nával strachu, který mi projel srdcem, když mne posadily k malému stolku v rohu místnosti. Na něm ležely papíry s matematickými problémy napodobujícími typ výpočtů, s jakými by se porodní asistentka mohla při své každodenní práci setkat. V tuhle chvíli bych měla objasnit, že aritmetika nikdy nepatřila k mým silným stránkám. Sotva zvládnou spočítat spropitné za jídlo a ještě dnes mi z každého počítání léků naskakuje studený pot. Dvakrát i třikrát počet léků kontroluji, zvláště ke konci noční směny, kdy je i prostý součet jako astrofyzika na úrovni Nobelovy ceny.

Nicméně jsem se zhluboka nadechla, přiložila pero na papír a usmála se, jako bych každý den začínala osvěžující dávkou algebraických rovnic. Lekce číslo jedna novopečené porodní asistentky: porodní asistence je jeden díl dovedností na nespočet dílů všeho, co se může pokazit. Dodnes jsem přesvědčená, že moje přijetí do porodnického kurzu ani tak nesouviselo s mými matematickými dovednostmi, jako spíš se schopností dvacet minut pod bedlivým dohledem počítat a nenadělat si do kalhot.

Studentka porodní asistence Hazardová: Ona do toho jde

Moje první umístěnka na porodnickém oddělení začala noční službou. Dojela jsem na nemocniční parkoviště, vypnula jsem motor, seděla jsem, svírala volant ztuhlá strachem a zírala na budovu před sebou. Na nebi nebyl měsíc, ale okna oddělení šestinedělí vrhala žlutou záři na hloučky kuřáček v županech choulících se venku a samotná budova jako by bzučela hořečnatou energií obrovského generátoru poháněného estrogenem. Chvěla jsem se a kousala se zevnitř do tváře, zatímco jsem v oknech jednotlivých pater pozorovala stíny postav. Některé nesly obří balóny, jiné pospíchaly, přivolané vzdáleným zvukem zvonku.

Mé první službě v nemocnici samozřejmě předcházely hodiny přísné průpravy. Ne, neopakovala jsem si mechaniku porodu zahloubaná do poznámek z posledních několika týdnů ani jsem nenapodobovala porodní manévry s panenkou a pávní. Ale věnovala jsem obrovské množství času svému make-upu v naději, že každíčký tah tvářenky a očních linek by nějak dokázal zakrýt mou zoufalou hrůzu. Už v minulosti jsem pracovala přes noc, ale nikdy to ode mne nevyžadovalo záchranu života ani opravu poničené tkáně. Netušila jsem, kde mám vydolovat ty nadlidské schopnosti bez božího zásahu či bez pomocných látek, nad kterými by se mí učitelé nejspíš dost mračili. (Mezitím mne zkušenost naučila, že překvapivě mnoho pracovníků ve zdravotnictví se až příliš ochotně vrhá po hlavě do spirály užívání různých látek ve snaze všemi prostředky bojovat proti neustálému stavu pás-

mové nemoci, vyvolávané prací na směny a emocionálním vyčerpáním.)

Ačkoliv dnes už jsem expert na ordinování naprosto legálních stimulantů (káva) a sedativ (sklenka nebo víc bílého, ledového tak, až trnou dásně) v závislosti na fázi svého pracovního týdne, svou první noční jsem očekávala ve stavu paniky a zmatení. Jak vydržím vzhůru? Kdy budu jíst? Co budu jíst? Věděla jsem, že bych si během dvanácti a čtvrt hodiny služby měla udělat tři přestávky, ale mám se nasnídat v deset večer, obědvat v jednu v noci a večeřet v šest ráno, nebo úplně naopak? V předchozím týdnu jsem trávila hodiny přípravou velké tašky s několika úhlednými dózami s víčkem plnými jídel a svačinek, které by zahrnaly libovolnou kombinaci hladu v jakoukoliv dobu. Kdokoliv mne toho večera viděl, jak táhnu náklad energetických tyčinek, smažené rýže, ovocných salátů a křupek přes nemocniční parkoviště, určitě měl za to, že se chystám spíš na delší hospitalizaci jako pacientka než jako studentka na jednu směnu.

Zdvihla jsem si tašku vysoko na rameno a prošla kolem nízké, dřepící sochy těhotné ženy vedle vchodu do budovy. Její vejčité břicho bylo hladké a i ve tmě se lesklo, tvář bez výrazu sledovala, jak mizím otáčivými dveřmi a dál do místnosti, kde se převléká personál.

Jistým způsobem je tahle část porodního oddělení skvělým místem k zažehnání paniky. Zatímco otřepaná rada k uklidnění nervů před velkou událostí říká, že si máte „představit všechny nahé“, tahle místnost dává vyděšeným novickám šanci vidět své kolegyně nahé celkem doslovně. Ta staniční sestra, která na vás štěká a rozbřečela vás? Na kalhotkách má názvy dní v týdnu. Pomocná síla, která vás sjela, že děláte bordel,

když jste zavázali pytel s odpadky na uzel namísto „labutího krku“? Bujný porost a krajková tanga, která nenechávají moc prostor fantazii. Když jsem před tou první směnou stála mezi skříňkami, rozhlížela jsem se po ženách kolem sebe, v různé míře svlečených. Všechny tvary a velikosti, některé s dolíčky na kůži, některé leskle hladké, některé dokonale učesané s vlasy staženými do ohonu, některé jako by proletěly pověstným roštím. A já si říkala: *Jsou to jen ženy jako ty. Nejsou odlišné. Všechny musely nějak začít. Je to v pořádku.*

Sebevědomí mi nevydrželo moc dlouho. Jak jsem se probírala neuspořádanými hromadami sálového oblečení vedle dveří, došlo mi, že jsou tam jen velikosti XXL a XXXL. Ačkoliv dvě děti na mém těle jistě zanechaly nesmazatelné stopy, nepotřebuji uniformu tak velkou, že se do jedné nohavice kalhot vejde půlka nemocničního personálu. Byl to skoro zázrak, když jsem konečně našla komplet, který neměl skvrny od inkoustu nebo krve. Navlékla jsem si přes hlavu halenu velkou jako stan a kolem pasu utáhla provázek kalhot.

Před zrcadlem se shromáždila skupinka žen, vesele klábosily v obláčku deodorantu a parfému. Stoupla jsem si za ně a podívala se na svůj odraz: vypadala jsem každým coulem jako klaun a cítila se tak i uvnitř. Příliš velké kalhoty jsem courala po zemi a výstřih ve tvaru V sahal tak nízko, že zvědavý pozorovatel mohl snadno zahlédnout mou zašedlou „pracovní“ podprsenku. Hodiny nad zrcadlem ukazovaly 19.22. Služba mi začínala v 19.30, takže můj ostudný debut v tomhle cirkusu nesl odkladu. Připnula jsem si na hrud' jmenovku – *Studentka porodní asistence Hazardová* – a ušklíbala jsem se v očekávání nevyhnutelných vtípků na adresu svého „nebezpečného“ jména, které mne budou provázet po

zbytek mé nové kariéry. (Ale přiznávám, že v podivném zachvatu deliria z nedostatku spánku v nadcházejících letech budu na zvonění pacientek odpovídat žoviálním rozhrnutím závěsů a prohlášením: „Porodní asistentka Hazardová, k vašim službám!“¹)

Následovala jsem skupinku asistentek bludištěm v útrokách nemocnice a výtahem nahoru, dokud unavené cinknutí neohlásilo náš příjezd na porodní oddělení ve čtvrtém patře. Výtah vyvrhnul svůj brebentící obsah do malého předsálí, kde pod odlupující se trojicí plakátů o kojení parkovalo pojízdné křeslo s cedulí ODDĚLENÍ 68 – NEBRAT na madlech. Porodní asistentky zabočily doprava. Pohybovaly se v hloučku plném zurčivého klevetění a laku na vlasy, prošly několikery dveře. Když se dveře začaly zavírat, proklouzla jsem za nimi jako černý pasažér. Uvnitř se studené světlo odráželo od lesknoucí se podlahy a vzduch jako by byl nějak řidší – směs dezinfekce se štiplavou pachutí krve. Zhluboka jsem se nadechla a pokračovala do „bunkru“, místnosti, které se tak říkalo kvůli tomu, že v jejím stísněném prostoru bez oken vznikaly všechny plány porodnických povinností. Jednu stěnu pokrývaly rukou psané značky prohazování směn, schůzí a večírku ve stylu sedmdesátek, zatímco na protilehlé stěně visely dvě velké bílé tabule s načmáranými jmény každé pacientky na oddělení a kódované shrnutí dosavadního pokroku každé z nich. Na počátku každé směny se v bunkru shromáždily porodní asistentky a čekaly na pověřenou zkušenou sestru – staničnickou na porodnickém oddělení –, aby přidělila pacientky.

¹ *At your cervix!* (K vašemu čípku!) zní v angličtině podobně jako *At your service!* (K vašim službám!). Pozn. překladatelky.

Je to loterie, která může určit, jestli dalších dvanáct a čtvrt hodiny bude zničující dřina končící na operačním sále, nebo radostná cesta ke snadnému, euforickému zrození, po kterém vám bude vděčný pár mávat přes slzy štěstí.

Dnešní staniční byla vysoká, s krátkou kšticí zářivě rudých vlasů a dlouhým zabanovitým nosem. Shlížela na svůj personál – devět porodních asistentek a jednu vyděšenou studentku –, pak se znovu podívala na tabuli a v duchu přiřazovala personál k pacientkám, než vyštěkla noční rozkazy.

„Pokoj tři, sekundiparita, třicátý osmý týden, diabetes prvního typu zvládaný inzulinem podle klouzavého protokolu, šest centimetrů, malpozice... Luisa.“ Kývla k porodní asistentce sedící vedle dveří, která zaklela dost hlasitě, abychom to slyšely, a vycouvala z bunkru k pokoji číslo tři.

„Pokoj šest, primča, dvanáct dní po termínu, indukce kvůli přenašení, vysoké BMI, neúspěšný epidurál, dítě má defekt septa komor, dva centimetry, na syntocinonu... Jenny.“ Mladá porodní asistentka s pevně utaženým lesklým culíkem se postavila a vrhla se ze dveří jako výsadkář z letadla nad nepřátelským územím.

Jakým jazykem se to tu mluví? Drazí čtenáři, máte výhodu, že na konci knihy najdete slovníček, který vás provede žargonem. V rychlosti ho přeletíte a zvládnete základní kolečko na oddělení. Ale pro mne, novopečenou studentku porodní asistence Hazardovou, celou roztřesenou, nepadaly rozkazy staniční na úrodnou půdu. Sotva jsem zvládla rozšifrovat slova „primigravida“ (označení pro první těhotenství) a „primipara“ neboli „primča“ (prvorodička), ale ten zmatek zkratek a komplikací mezi tím byl pro mne nepochopitelný. Tři měsíce teorie ve třídě, které předcházely praxi, se zaměřovaly jen

na učebnicový standard: zdravou ženu v termínu s nekomplikovaným porodem – ve skutečnosti tu nejméně obvyklou variantu, jak se brzy ukáže.

Srdce mi tlouklo v hrudi, zatímco staniční pokračovala, a každá pacientka byla komplikovanější než ta předchozí: „Pooperační, multipara, po neodkladném císařském řezu, krevní ztráta 1,4 litru.“ „Zvýšená péče, primča, dvojčata, čtvrtý den, sepe.“ „Pokoj třináct, porod mrtvého plodu ve dvacátém osmém týdnu.“

To byly všechny případy v téhle nemocnici patologické? Přišla vůbec nějaká rodička, pár hodin normálně rodila a vytlačila z vaginy dítě, aniž by přitom ztratila půlku objemu krve nebo jí šlehli koňskou dávkou léků, případně oboje? Jak ta litanie nepostupujících porodů a komplikací pokračovala, představovala jsem si, že se vracím na parkoviště a jedu domů, kde bude zrovna manžel vytahovat z vany moje holčičky s černými kudrnami přilepenými ke tvářím a jemnou kůží vonící mýdlem. Mohla bych to všechno zastavit, mohla bych jim říct, že jsem změnila názor, a pořád by mne milovaly, měly by radost, že budou mít maminku doma, až půjdou spát.

„A vy jste?“ Chvilí mi trvalo, než mi došlo, že sestra mluví na mne. Měřila si mne přes ten neuvěřitelně dlouhý nos přísným pohledem od hlavy k patě, směšné nemocniční hadry a oslnivě nové boty, jejichž zářivě bílé podrážky teprve čekal křest cákanci krve a tělních tekutin.

„Studentka porodní asistence,“ vypískla jsem. „Jsem tu na šest týdnů.“

„Nikdo mi neřekl, že přijdete. Typické. Který ročník?“

„První,“ odpověděla jsem. Sestra vypadala ztrápeně, zjevně to byla špatná odpověď. Otočila se k bílé tabuli a hledala

pacientku, která by mohla snést tíži mé zoufalé nezkušenosti.

„Pokoj čtyři,“ rozhodla. „Sekundipara, třicet devět týdnů a šest dnů, spontánní porod, plně otevřená...“

Dobře, tohle snad zvládnou, pomyslela jsem si. Žena, která už má dítě, jen jeden den před termínem, která začala sama rodit a je už úplně otevřená bez léků a zásahů. S trochou štěstí porodí, než stihnu dojít do pokoje. Možná tu zůstanu.

„... a má venerické bradavice.“

Aha. V tom je háček. Sestra se na mne spokojeně usmála a rozhlédla se po místnosti, která porodní asistentka by mohla mít tu smůlu a dělat mi mentorku. Přistála pohledem na kolegyni stojící vedle dveří, která byla stejně široká jako vysoká, připomínala skoro dokonalý čtverec. Přísné černé mikádo jí rámovalo stejně hranatý obličej a po celé délce jedné statné paže se táhl rukáv maorského tetování. Odznáček se smajlíkem na haleně téhle porodní asistentky neladil s jejím zarputilým výrazem, který ochladl ještě víc, když jí došlo, že mne dnes v noci dostane na starost.

„Phyllis,“ oslovila porodní asistentku sestra, „vemte si tu studentku.“

Phyllis si mne chvíli měřila. Vzdychnula, ostře na mne kývla a zamířila chodbou k pokoji čtyři, aniž se ohlédla, jestli jdu za ní. Ačkoliv pokušení utéct bylo stejně skutečné jako tlumené výkřiky linoucí se ze všech pokojů na porodním oddělení, jakýsi vnitřní smysl pro zodpovědnost (nebo masochismus) mne postrkoval chodbou za ní. Phyllis rychle a ostře zaklepała na dveře pokoje čtyři. Obrátila se ke mně a lakonicky, jako znavený generál vedoucí nemožné pěšáky do bitvy, zamumlala: „Prostě dělejte, co řeknu.“